

Ölkəmizin beynəlxalq nüfuzunu daha da artıran forum

Xəbər verildiyi kimi, paytaxtımızda iyunun 16-18-də IX Qlobal Bakı Forumu keçirilib. Forumda "Qlobal dünya nizamına təhdidlər" mövzusunda geniş müzakirələr aparılıb. Bakı forumunda 50-dən çox ölkənin, eləcə də nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri iştirak ediblər.

Bununla yanaşı, tədbirə dünyada tanınmış keçmiş dövlət və hökumət başçıları, ictimai xadim və siyasət adamları da qatılıblar. Bu, Qlobal Bakı Forumunun gərəli beynəlxalq tədbir olduğunu göstərir. Belə bir forumun Azərbaycanda keçirilməsi isə ölkəmizin beynəlxalq nüfuzunu artırır.

İndi dünya özünün çətin dövrünü yaşayır. Siyasətçilər vurğulayırlar ki, hazırda vəziyyət 1962-ci ildəki Kariib böhranından da təhlükəli həddə çatıb. Xatırladaq ki, Kubada sovet raketlərinin yerləşdirilməsi ilə özünün pik həddinə çatan həmin böhran son-da ABŞ və SSRİ-nin razılaşması ilə sona yetmişdir. Hazırkı böhranın nə vaxt bitəcəyi isə məlum deyil.

Rusiya ilə Ukrayna arasında başlanan qarşıdurma Qərblə Rusiya arasında gərginlik yaradıb. Tərəflər mövqelərindən geri çəkilmirlər. Hər iki cəbhədə yüksək dövlət postları tutan səlahiyyətli şəxslər tərəfindən atom bombalarından istifadə edilə biləcəyi barədə xəbərdarlıqlar da olunur.

Qərblə Rusiya arasında siyasi və hərbi anlaşılmazlıqdan yaranan münasibət qlobal iqtisadi böhrana gətirib çıxarıb. İndi insanlar öz əlləri ilə düşdüyü bataqlıqdan çıxmağa çalışırlar. Qərb tərəfindən Ukrayna müharibəsinə görə Rusiyaya tətbiq olunan sanksiyalar nəticəsində dünyada

enerji və ərzaq problemi yaranıb. Mütəxəssislərin hesablamalarına görə, hazırda Ukrayna taxılını dünya bazarına çıxara bilməməsi nəticəsində 400-800 milyon arasında insan qida çatışmazlığından əziyyət çəkəcək. Artıq bir çox ölkələrdə buğda ehtiyatının tükənməsi barədə həyəcən siqnalı çalınır.

Ötən əsrin sonlarından başlayaraq günümüzə qədər beynəlxalq münasibətlərdə müşahidə olunan bir tendensiya var. Belə ki, artıq beynəlxalq qanunlar güclü dövlətlər tərəfindən onların istədiyi anda pozulur. İndi təhlükəsizliyin qaranlıq olan həmin sazişlər heç bir dövlətə özünü güvənli hiss etməyə imkan vermir. Bir sözlə, beynəlxalq qanunlar nəinki işləmir, hətta ayaq altına atılır. Beynəlxalq razılaşmalarda ikili standartlar mövcuddur. Hazırda güc hüquqdan üstündür. Belə çətin bir şəraitdə narahatlığın geniş müzakirəsinə böyük ehtiyac yaranıb.

Prezident İlham Əliyev Qlobal Bakı Forumundakı nitqində dünyanı narahat edən beynəlxalq məsələlər

barədə tədbir iştirakçılarına öz fikirlərini çatdırdı. Dövlət başçısı vurğuladı ki, dəyişən dünyada yeni yanaşmaların işlənməsinə ehtiyac var. Prezident beynəlxalq aləmdə baş verənlərlə bağlı demişdir: "Dəyişiklik fundamentaldır... Hələ ki, proqnozlaşdırılması mümkün olmayan fəsadlarla müşahidə olunur, lakin dünyanın fərqli olacağı aydındır və o, artıq fərqlidir. Buna görə də müzakirələr, fikir mübadilələri, bəzən fərqli fikirlərin, ziddiyyətlərin yeni yanaşmaların işlənilməsi üçün lazım olanlar da bunlardır. Əlbəttə ki, hər bir ölkə bu prosesə ilk növbədə təhlükəsizlik tədbirləri ilə bağlı töhfə verməlidir. Çünki təhlükəsizlik məsələləri beynəlxalq arenada, beynəlxalq gündəlikdə duran əsas məsələlərdən birinə çevrilib".

Dövlət başçısının toxunduğu beynəlxalq problemlərdən biri də ərzaq təhlükəsizliyi ilə bağlıdır. Prezident vurğuladı ki, beynəlxalq institutlar, aparıcı maliyyə institutları ərzaq böhranı ilə bağlı mövqelərini müəyyənləşdirməlidirlər. Ər-

zaq böhranının beynəlxalq təhdidə çevrildiyi bir dövrdə dövlət başçısının bu məsələni gündəliyə gətirməsi onun qlobal düşüncəyə malik siyasətçi olduğunu bir daha sübut edir. Elə bunun nəticəsidir ki, BMT-nin Cenevrə ofisinin baş direktoru Tatyana Valovaya bu məsələni qaldırdığı üçün Prezidentimizə öz təşəkkürünü bildirdi.

Məlumdur ki, Prezident İlham Əliyev hər yaranan imkandan məharətlə istifadə edərək ölkəmizin problemlərini beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırır. IX Qlobal Bakı Forumunda da dövlət başçısı postmüharibə dövründə Azərbaycanla Ermənistan arasında olan münasibətlər barədə mötəbər tribunadan beynəlxalq aləmə mesajlarını çatdırdı. Bildirdi ki, dövlətimiz tərəfindən Ermənistanla sülh müqaviləsi imzalanması üçün beş təklif verilib və onun bütün bəndləri beynəlxalq hüquq prinsiplərinə səykənir. Bu səbəbdən qarşı tərəf bu təkliflərimizi qəbul etməyə məcbur olub. Lakin ermənilər həmişə olduğu kimi, sözlərini tutmurlar. Müxtəlif

bəhanələrlə sülh sazişini imzalamıqdan və Zəngəzur dəhlizini açmaqdan yayınırlar. Üstəlik, köhnə ərzi iddialarını da gündəmə gətirirlər. Prezident İlham Əliyev onların ərzi iddialarına qısa və məntiqli şəkildə "Ermənistan Azərbaycanın ərzi bütövlüyünü sual altına qoyacağısa, Azərbaycan üçün Ermənistanın ərzi bütövlüyünü sual altına qoymaqdan başqa çıxış yolu olmayacaq" cavabını verdi.

Dövlət başçısı Zəngəzur dəhlizi barədə də qısa və dəqiq şəkildə fikrini bildirdi: "Əgər bizə bu əlaqə yolu təqdim edilməyəcəksə, sülh haqqında danışmaq çətin olacaq və Azərbaycanın Ermənistanla birgə yaşayış və normal qonşuluq münasibətlərinin qurulmasına yönəlmiş bütün səyləri uğursuz olacaq". Prezidentin bu dəqiq mövqeyi qarşı tərəfə ciddi xəbərdarlıqdır.

Ermənistan nə qədər istəsə də, Zəngəzur dəhlizinin açılmasından imtina edə bilməyəcək. İlk növbədə ona görə ki, dünya Asiyadan Avropaya gedən bu orta qurşaq nəqliyyat dəhlizinin açılmasında maraqlıdır. Bu üzdən Ermənistanla Zəngəzur dəhlizinin açılması ilə bağlı təzyiqlər var. Qonşu ölkənin sabiq prezidenti Levon Ter-Petrosyanın dediyi kimi, indi heç kəsi Ermənistanın nə deməsi maraqlandırmır.

Dünya düzəninə pozulduğu indiki vaxtda Bakıda keçirilən bu mötəbər tədbir böyük əhəmiyyət kəsb edir. Ən əsası, Azərbaycan qalib ölkə kimi beynəlxalq məsələləri gündəmə gətirir, üstəlik, onun həlli yollarını göstərir. Bu da ölkəmizin beynəlxalq aləmdə nüfuzunu daha da artırır.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"